

Oponentský posudek

Dizertační práce MUDr. Jany Bláhové Dušánkové

Téma: „Detekce kognitivních poruch u roztroušené sklerózy.“

Obor postgraduálního studia: neurovědy

Školitelé: Prof. MUDr. Eva Havrdová, Ph.D.

MUDr. Tomáš Kalinčík, PhD

Dizertace obsahuje 40 stran textu, 6 stran příloh s českými testy opatřenými doporučením k jejich administraci a 15 stran literatury zahrnující práce posledních 15 let, včetně prací autorky a kolektivu (převážně z posledních 2-3 let). Práce autorky nejsou do dizertační práce zahrnuty. Podkladem předkládané dizertace je publikace s IF 2,1, ve které je doktorandka první autorkou. První autorkou je také v práci týkající se roztroušené sklerózy v České republice, která není předmětem disertace (IF 4,2). V další práci s IF je doktorandka spoluautorkou (IF 2,2). Celkově IF autorky dosahuje 8,5. Prací bez IF je uvedeno celkem pět, z nich jednu představuje příspěvek na knize na téma roztroušené sklerózy vydané školitelkou, profesorkou Havrdovou, v roce 2013.

V úvodu dizertační práce je podán přehled typů onemocnění, klinický obraz a neuropsychiatrické symptomy roztroušené sklerózy. Druhá kapitola je věnována tématu dizertace - kognitivním funkcím a typům postižení v jednotlivých stádiích onemocnění, možnostem jejich hodnocení a v léčbě. V další kapitole jsou popsány v souladu s formálními požadavky na studie: hypotézy, metody, výsledky diskuze a závěr.

Po formální stránce je práce přehledná a jasně členěná, napsaná na dobré jazykové i stylistické úrovni s minimem formálních chyb. Jejím cílem bylo vypracovat testovou baterii pro české pacienty s roztroušenou sklerózou, která by byla dostupná pro administraci v širší klinické praxi, tedy psychologům bez specializace v neuropsychologii.

Autorka se spoluautory validovala české překlady baterií MACFIMS (Minimal Assessment of Cognitive Function in Multiple Sclerosis), která obsahuje 7 testů: COWAT, JLO, CVLT-II, BVMT-R, PASAT, SDMT a D-KEFS a BICAMS (Brief International Cognitive Assessment of Cognitive Functions in Multiple Sclerosis) složený pouze se 3 testů: SDMT, CVLT-II a BVMT-R. V práci demonstruje na populaci 367 pacientů s roztroušenou sklerózou a 134 zdravých subjektech, že baterie BICAMS úspěšně implementuje tři z nejsensitivnějších testů baterie MACFIMS, bez redukce celkové sensitivity a specificity.

Autorka potvrdila, že kognitivní porucha hodnocená těmito bateriemi významně souvisí s práceschopností pacientů s roztroušenou sklerózou. Aktuálnost a důležitost zvolené tematiky předložené dizertační práce je jednoznačná. Hodnocení jednotlivých testových baterií a jejich přehledné zpracování a prezentace se může významně uplatnit v klinické praxi i v dalším výzkumu. To lze dokumentovat i dalšími 3 pracemi, které byly publikovány od podání této dizertační práce (1. T Uher, J Blahova-Dusankova, D Horakova, N Bergsland, R H. B. Benedict, T Kalincik, D P Ramasamy, Z Seidl, J Hagermeier, M Vaneckova, J Krasensky, E Havrdova, R Zivadinov, M Tyblova: Longitudinal MRI and neuropsychological assessment of patients with clinically isolated syndrome. J.Neurol, Accepted: June 2014, 2. D Horakova, T Kalincik, J Blahova Dusankova a O Dolezal: Clinical correlates of grey matter pathology in multiple sclerosis. Horakova et al. BMC Neurology 2012, 12:10 <http://www.biomedcentral.com/1471-2377/12/10>, 3. T Uher, R HB Benedict, D Horakova, N Bergsland, J Blahova Dusankova, M Tyblova, DP Ramasamy, Z Seidl, M Vaneckova, J Krasensky, E Havrdova, R Zivadinov: Preservation of gray matter volume is related to increase of learning effect on PASAT in CIS patients on disease-modifying treatment.)

K práci nemám žádné zásadní připomínky, je přehledná, napsaná srozumitelným jazykem. Hypotézy jsou jasně formulované. Dizertační práce i autoreferát jsou doplněny přehlednými obrázky i tabulkami s nejdůležitějšími výsledky.

Dizertační práce Mgr. Jany Bláhové Dušánkové přispěla k výzkumu a zlepšení účinnosti testování kognitivních funkcí u roztroušené sklerózy a k signifikantnímu uplatnění zkoumaných metod v klinické praxi.

Dizertační práce prokazuje předpoklady autorky k samostatné tvořivé smysluplné vědecké práci a k udělení titulu „Ph.D.“ za jménem.

V Praze dne 24. 7. 2014

prof. MUDr. Hana Papežová, CSc.
Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN Praha
Ke Karlovu 11
128 21 Praha 2

Otázky do diskuse:

1. Jak si autorka představuje rozšíření testové baterie v klinické praxi?
2. Jaké bude mít uplatnění v klinické praxi a posudkové činnosti, při invalidizaci pacientů?
3. Vzhledem k tomu, že se jedná o rozsáhlý komplexní výzkum, může autorka uvést, na kterých experimentech se nejvíce podílela a jak?